

**Plaatsingslijst van het archief van Ward (Edward) Cassiers
(1925 - 2003)**

(S/1992/541, S/2008/530)

Martine Vermandere
Gert Van Overstraeten

Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis
2008

INLEIDING

Omvang: 9 archiefdozen, 88 beschrijvingen

De archiefvormer

Edward -Ward- Cassiers (1912) was secretaris en voorzitter van de Belgische Transportarbeidersbond (BTB) en bestendig afgevaardigde van de Provincie Antwerpen.

Het archief

Dit archief bevat documenten rond de Transportarbeidersbond in oorlogstijd, de provincieraadsverkiezingen in Antwerpen, de Socialistische Jeugdbeweging, socialistische politici (Craeybeckx, Van Eynde, Major), socialistische zang- en toneelverenigingen in Antwerpen en de Socialistische Vooruitziende Vrouwen.

Afkortingen

ABVV	: Algemeen Belgisch Vakverbond
AMADA	: Alle Macht aan de Arbeiders
ATSCB	: Arbeiders Turn- en Sportcentrale van België
BSP	: Belgische Socialistische Partij
BTB	: Belgische Transportarbeidersbond
BVV	: Belgisch Vakverbond
SAROV	: Socialistische Arbeiders Radio Omroep voor Vlaanderen
SJ	: Socialistische Jeugd
SVV	: Socialistische Vooruitziende Vrouwen
VSOP	: Vereniging van het Socialistisch Onderwijzend Personeel

PLAATSINGSLIJST

1. Affiche, verkiezingsblaadjes, programma, ontwerpen, pamfletten, omzendbrieven

Wetgevende verkiezingen 17 december 1978 + voorbereidend congres van de Vlaamse Socialisten te Gent op 26 november 1978

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:
"De Rode Burcht. Maandblad van de Socialistische Propagandakring 4de Wijk", VIII-X/1978)
2. Brochures, lijst, ontwerp

Gemeenteraadsverkiezingen 10 oktober 1976: voorbereidend congres 22 mei: "Opties voor een socialistisch gemeentebestuur", poll 1976

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:
"De Sociaal Democraat Afdeling Antwerpen", VI/1976)
3. Brochures, werkdocumenten, toespraak, verkiezingsblaadjes, pamfletten, knipsel, affiches

Wetgevende en Provincieraadsverkiezingen van 10 maart + BSP-Congres 16 februari 1974

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:
"BSP Inlichtings en Documentatieblad", 1974 (nr 1) (met rede van Willy Claes over Ibramco-affaire)
"De Rode Burcht", II-III/1974
"De Sociaal Democraat", V/1974)
4. Verkiezingsblaadjes, knipsels, pamfletten, artikel

Wetgevende en Provincieraadsverkiezingen 7 november 1971

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:
"Standpunt. Tijdschrift van de Nationale Federatie van Zelfstandigen aangesloten bij het Nationaal Verbond "De Zelfstandige Arbeiders van België"", X/1971, XI/1971
"De Rode Kielenaar", X/1971, XII/1971
"De Sociaal Democraat", I/1972)
5. Knipsels

"Dossier AMADA" verschenen in: "Gazet van Antwerpen"
5-10 aug. 1975

6. Brochure
Wetgevende verkiezingen: uitslagen Kamer 1919-1974
aug. 1974
7. Knipsels, verslag
Bestuursverkiezing BSP - Afdeling Antwerpen (nieuwe voorzitter: Willy Calewaert)
1977

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:
"Informatieblad BSP Antwerpen Propagandakring Wijken 6 en 7 Zurenborg",
XI/1977)
8. Knipsel
Voorpagina van bevrijdingsnummer: "Le Populaire de Paris. Organe Central du
Parti Socialiste" (directeur: Léon Blum)
25 aug. 1944
9. Foto's, gelegenheidsdrukwerk
Oud-leidersbijeenkomst Socialistische Jeugd Vlaanderen, democratisch banket
gehouden ter gelegenheid van de 65ste verjaardag van Willem Eekelers, huldiging
Josephine Stas ter gelegenheid van haar 65ste verjaardag, diner van de BSP in de
handelsbeurs te Antwerpen
1947, 1948, 1970

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:
"Zehn Jahre Republik", 1929 (Oostenrijkse sociaal-
demokratie)
"Festschrift 2. Internationales Sozialistisches Jugendtreffen vom 12. bis 14. Juli
1929 in Wien", 1929
O. Debusse: "Socialistische Opvoeding", s.d. (uitgave "Jeugdvrienden")
"1923-1973 Gedenkboek van de Nationale Bijeenkomst van oud-leden van de
Arbeidersjeugd op zaterdag 1 september 1973 Kindervreugd - Peerdsbos
Antwerpen", 1973)
10. Lidmaatschapsbewijs
Koöperatief Verbond Antwerpen
1934-1979
11. Foto's
Fédération de Mutualités et des Unions Mutualistes Socialistes de la Province de
Liège: Institut Médical de la Clinique Moderne de Seraing (zichten van en in het
mutualiteitsziekenhuis van Seraing)

s.d.

12. Postkaarten

Afbeeldingen van Jean Jaurès, Rosa Luxemburg en Carlo Liebknecht
s.d.

13. Gelegenheidsdrukwerk, knipsels

Betreffende Lode Craeybeckx: tienjarig ambtsjubileum als burgemeester van Antwerpen en overlijden
1957, 1976

14. Iconografie: gedenkplaatje

Ter gelegenheid van de 60ste verjaring van de BSP (1888-1948) overhandigd aan L. Engelen (in koper, wandelende vrouw voorstellend)
1948

15. Gelegenheidsdrukwerk, knipsels, programma, brief, foto

Betreffende Jos Van Eynde: vieringen (o.m. 80ste verjaardag) en overlijden
1975, 1984, 1987, 1992

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:
Piet De Buyser: "Jos Van Eynde: socialisme uit het hart", 1975)

16. Programma

Hulde aan Emile Vandervelde
21 dec. 1963

17. Foto's, programma's, knipsels, uitnodigingen, briefwisseling, toespraken, gelegenheidsdrukwerk

Betreffende Louis Major: huldigingen, interviews, overlijden en herdenking
1951, 1968, 1982-1987

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:
Nagedachtenis aan Louis Major in:
"S-Magazine", III/1985
"Doorbraak 80", III/1985
"De Haven", 1/V/1985
"De Sociaal Democraat", XII/1982 (80ste verjaardag Major), III/1985)

18. Foto's, gelegenheidsdrukwerk, iconografie: banden rond rouwkransen, knipsels, briefwisseling

Overlijden Ward Coens (secretaris Belgische Zeemansbond, lid Nationaal Bureau BVV) en Alfred De Smedt (secretaris socialistische vlasbewerdersbond)

okt. 1944

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:

"In Memoriam Ward Coens", 1944

"Met één vakverbond naar een nieuwe wereld", 1968 en klandestiene uitgave verspreid tijdens de oorlog

"Un seul syndicat pour un monde nouveau", 1968

W. Coens: "La mécanisation de la manutention et de la main-d'oeuvre du Port d'Anvers", 1937)

19. Briefwisseling

Proces van Ward Cassiers tegen de Belgische Transportarbeidersbond wegens onrechtmatige opzeg (tijdens oorlog: Unie van Hand- en Geestesarbeiders) 1941-1942

20. Dossier, documentatiemap, werkdocumenten, bijdrage

Vorbereiding voor en resultaat eindwerk van Ward Coens voor de School voor Maatschappelijk Dienstbetoon: "Arbeidsvoorwaarden en sociale verhoudingen in de haven van Antwerpen" [1933]

21. Knipsels

Informatie over de Vereniging van het Socialistisch Onderwijzend Personeel (VSOP) en over de Arbeiders Turn- & Sportcentrale van België (ATSCB) in het administratief verslag van de BSP 1971-1972 28 april 1973

22. Notities, lidmaatschapsbewijzen, akten

Biografische gegevens en personalia Ward Coens: o.m. met betrekking op zijn studies aan het Koninklijk Atheneum te Antwerpen, aan de ULB, aan de School voor maatschappelijk Dienstbetoon, zijn zeemansboekje, zijn legerdienst, zijn deelname aan wervingsexamens 1928-1942

23. Liedteksten, brochures, knipsels, foto's

Zang in de socialistische beweging: "Di Meyplaysant" van de Socialistische Jeugd, "Strijdliederen" van de Syndikale Jeugd ABVV, "Het Oude Socialistische Lied" uitgave in de Germinal-reeks, "Het Vrijheidslied" (Nederlandse uitgave), "Liederen van Jan Broeckx", "ABVV Marsch", "Vandaag", "Ruimte" en "Kameraadschap" van Jan Broeckx, Socialistisch Mannenkoor "Jean Jaurès" uit Borgerhout s.d., 1935, 1947

24. Verslagen, nota

Socialistische Vooruitziende Vrouwen (SVV): eerste heroprichtingsvergadering na de oorlog, evacuatie van de kinderen uit Antwerpen en omgeving, sociale verzekeringen voor vrouwen
14 sept. 1944, 9 dec. 1944, s.d.

25. Foto's, briefwisseling, knipsels, postkaart, gelegenheidsdrukwerk

Betreffende de Spaanse Burgeroorlog: o.m. kontakten met, huldiging en onderzoek naar overlijdensomstandigheden van Emiel (Lode) Verbraecken (vrijwilliger Internationale Brigade), proces Phil. De Witte en Omer Bécu, veroordeeld voor wapensmokkel voor de Spaanse nationalisten, steunactie Spanje, protest tegen tekeningen van Zak bij artikelenreeks over de Spaans Burgeroorlog in: "De Morgen", Vriendenkring Oudstrijders Republikeins Spanje
1936-1938, 1951, 1977-1978, 1985-1986

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:

Albert De Coninck: "Belgen in de Internationale Brigaden", 1972

Ward Adriaens: "Vrijwilligers voor de vrijheid. Belgische anti-fascisten in de Spaanse Burgeroorlog", 1978)

26. Dossier, werkdocumenten, perscommuniqués, nota's, knipsels

De Socialistische Vooruitziende Vrouwen over contraceptie en abortus
1971, 1973

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:

"1902-1982: 80 jaar Volkshuis Hoboken", 1982)

27. Foto's

Album aangeboden ter herinnering aan de viering van het Gouden Jubileum van de Havenarbeidersbond (1904-1954)
18 dec. 1954

28. Knipsels, uitnodiging, toespraak, programma

Voordracht van Ward Cassiers als Nationaal Secretaris Zeevarenden (BTB) en voordracht als voorzitter van de Belgische Transportarbeidersbond bij opening academiejaar van de "Marine Academie"
2 okt. 1969, 23 nov. 1975

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:

Ward Cassiers: "De Internationale Arbeidsorganisatie en de Zeevarenden", 1975)

29. Briefwisseling, omzendbrieven, verslagen, nota, knipsels

Verzet tegen de Unie van Hand- en Geestesarbeiders binnen de Belgische Transportarbeidersbond
1940-1941

30. Omzendbrieven, brochure
- Klandestiene berichten rond de heropstarting van het Belgisch Vakverbond
s.d., mei-juni 1944
31. Verslag
- Over het Jeugdvragestuk (over de heroprichting van de Socialistische
Jeugdbeweging)
[1944]
32. Akten, lidmaatschapsbewijs, foto
- Doorgangsbewijzen: van Jeanne Engelen (weduwe Coens) om als sociaal
assistente naar Engeland te gaan, van Ward Cassiers om gerepatrieerd te worden
vanuit Frankrijk om in Londen het congres van het Wereldvakverbond bij te
wonen en om als oorlogscorrespondent naar de Britse zone in Duitsland gaan
1940, 1944-1945, 1947
33. Briefwisseling, akten
- Erkenning van Ward Cassiers als Burgerlijk Weerstander en benoeming tot vast lid
van de Controlecommissie voor Burgerlijke Weerstanders van Antwerpen
1951-1954
34. Briefwisseling
- Medewerking van Ward Cassiers aan de inventarisatie van documenten van
verzetsslui door het Navorsings- en Studiecentrum voor de Geschiedenis van de
Tweede Wereldoorlog
1982, 1984
35. Briefwisseling, knipsels, artikel
- Medewerking aan interviews en tentoonstellingen omtrent de historiek van het
socialistisch verzet tijdens Wereldoorlog II
1974, 1983-1985
- (Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:
Jan Reynaers: "De illegale aktie van de BWP tijdens de Tweede Wereldoorlog",
1974 (Dokumentatienota E. Vandervelde Instituut nr. 1/74))
36. Knipsels
- Uit: "Le Nouveau Journal" over de geheime bijeenkomst van Belgische
parlementairen te Limoges
2,3,4,7 okt. 1940

37. Programma
- 1 mei Plechtigheid Belgisch Vakverbond Gewest Antwerpen
 1945
38. Gelegenheidsdrukwerk
- Aandenken aan de officiële inhuldiging van het rustoord voor politieke
 gevangenen "Zonneschijn" in Heide-Kalmthout door het ABVV Steunkomiteit
 voor Politieke Gevangen
 23 sept. 1945
39. Briefwisseling, knipsel, toespraken
- Medewerking van Ward Cassiers aan de uitzending "Syndicale Kroniek" van het
 Belgisch Nationaal Instituut voor Radio-Omroep (NIR)
 1945-1946
40. Script
- Feestspel "Het zijn er vijftig. Beelden uit de vakbewegingsstrijd" ter gelegenheid
 van 50 jaar ABVV opgevoerd door de Federatie van Socialistische Toneelkringen
 o.l.v. Dom De Gruyter
 10 okt. 1948
41. Toespraken
- Radioredes door Ward Cassiers voor Sarov over de binnenscheepvaart
 16//1931, 7 mei 1940
42. Verslagen, foto, programma's
- Deelname van de socialistische toneelkring "Arbeiderskunst" aan het Antwerps
 Stadstornooi voor Liefhebberstoneel (samen met andere socialistische
 toneelkringen) en aan het Koninklijk Landjuweel
 1954-1958, 1960-1963
- (Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:
 "De Rode Burcht", I/1955 (met artikel over stadstornooi liefhebberstoneel 1954,
 gewonnen door toneelkring "Vrijheid"))
43. Stukken betreffende de Vlaamse Federatie van Socialistische Zangkringen, vnl.
 verslagen van vergaderingen.
 1985-2002 1 pak
44. Verzameldossier inzake jubileumconcerten en feestavonden van de Socialistische
 muziekfederatie (VFSMZ), provincie Antwerpen en de Vlaamse Federatie van
 Socialistische Zangkringen.
 1962, 1966, 1974-1975, 1985, 1989, 1995 1 omslag

45. Doorslag jaarverslag 1963-1964 van 'De Volkskreet'.
1964 1 stuk
46. Verzameldossier inzake vieringen van 'De Volkskreet'.
1961, 1967, 1970, 1976, 1980, 1985, 1990, 1995, 2000 en z.d. 1 pak
47. Dossier inzake allerlaatste (afscheids-)feest van 'De Volkskreet' dat zijn werking
stopzet op 20 april 2002 te Antwerpen.
2002 1 omslag
48. Dossier inzake statutair congres van de Mutualiteit der SVV op 18 oktober 1975 te
Antwerpen.
1975 1 omslag
49. Besluitenlijst van de Nederlandstalige afdeling van de SVV over het probleem van het
part-time werk op de nationale studiedagen te Melreux op 23 en 24 november 1962.
1962 1 stuk
50. Dossier inzake studiedagen van de SVV te Nice van 16 tot 23 oktober 1958.
1958 1 omslag
51. Programma van de bijeenkomst 'De Wereld waarin wij leven', georganiseerd door de
Socialistische Vrouwen van het arrondissement Antwerpen op 24 maart 1973 te
Antwerpen.
1973 1 stuk
52. Dossier inzake viering 25-jarig bestaan CCSK (Centraal Comité van Socialistische
Kinderwerken) en tegelijkertijd 50-jarig bestaan van raadpleging voor zuigelingen en
prenatale raadplegingen.
1962, 1974-1975 1 omslag
53. Nota 'Kindergeneeskunde nu en in de toekomst', met aantekeningen.
z.d.
54. Documentatie betreffende Belgische syndicale delegatie uit Antwerpen in Joegoslavië
29 juni - 1 juli 1954 3 stukken
55. Nota's van/voor toespraken van Ward Cassiers.
1968, 1971-1976, 1980, 1990 en z.d. 1 omslag
56. Dossier inzake het op rust gaan van Ward Cassiers als voorzitter van de BTB (met
huldebetoon op 26 maart 1977 te Antwerpen).
1977 1 omslag
57. Ingekomen en uitgaande brieven.
1970, 1972, 1988, 2003 1 omslag
58. Dossier inzake toekenning van titel van Eredeken van de Arbeid voor de Koopvaardij
op 3 december 1977 te Antwerpen.
1977 1 omslag

59. Dossier inzake het probleem ontstaan door de staking in de bouwnijverheid waardoor de bouw van de Scheldetunnel (als onderdeel van de E3) onherstelbare schade kan oplopen.
1968 1 omslag
60. Dossier inzake herdenking 25-jaar dienst als provincieraadslid (1971) en huldiging door de BSP afdeling Antwerpen (5 mei 1972).
1971-1972 1 omslag
61. Dossier inzake commissie (werkgroep) provincies van de BSP.
1977, 1979 en z.d. 1 pak
62. Documentatie betreffende Ward Cassiers, met kanttekeningen.
1968, 2006 2 stukken
63. Bekendmaking, met programma en inschrijvingsformulier van het Internationales Sozialistisches Jugendtreffen van 28 april tot 1 mei 1979 te Wenen.
1979 1 stuk
64. Draaiboek inzake het verloop van de jubelfeesten van de socialistische beweging van het Kiel.
1957 1 stuk
65. Geleidebrief van BSP-afdeling Antwerpen bij Spinoynummer van tijdschrift Socialistische Standpunten ter bedanking voor medewerking aan ledenwervings- en verkiezingscampagne maart 1968.
1968 1 stuk
66. Dossier inzake de Vereniging van Belgische Provincies.
1976 1 omslag
67. Programma viering 60-jarig bestaan BSP Afdeling 9^e Wijk Antwerpen en 40-jarig bestaan Socialistische Harmonie Strijd voor't Recht op 6 september 1952.
1952 1 stuk
68. Programma van het congres van de Vlaamse Socialistische Cultuurwerken (nav het 10-jarig bestaan) van 12 tot 20 november 1966 (Culturele Week) te Antwerpen.
1966 1 stuk
69. Dossier betreffende Louis Major, nav herdenking 100^e geboortedag Louis Major op 20 december 2002 te Antwerpen.
1983, 1985, 1995, 2002 en z.d. 1 omslag
70. Dossier inzake viering 35 jarig ambtsjubileum Ward Cassiers als provincieraadslid.
1981 1 omslag
71. Ingekomen en uitgaande brieven betreffende het beëindiging van zijn mandaten en dankbetuigingen voor bewezen diensten.
1981-1982 1 omslag

72. Nota's van toespraken bij afscheidsviering van Ward Cassiers als voorzitter van het vormingscentrum Schipperswelzijn.
z.d. 2 stukken
73. Dossier inzake standpuntbepaling en adviezen van de Vrouwencommissie van het ABVV voor de Commissie van de Vrouwenarbeid van de Nationale Arbeidsraad met betrekking op het voorontwerp van wet op de vrouwenarbeid.
1966-1967 1 pak
74. Verzameldossier betreffende door Ward Cassiers uitgesproken rouwredes.
1963, 1966-1967, 1984, 1993 1 omslag
75. Dossier inzake feestelijkheden (academische zitting, feestmaal en intieme vriendenbijeenkomst) ter gelegenheid van het op rust gaan van Pierre van den Bergh.
1974 1 omslag
76. Programma's van de huldezittingen nav het op rust gaan van Egide Baudet (voorzitter BTB) op 24 oktober 1987 en Alfons Geeraerts (voorzitter BTB) op 9 februari 2001.
1987, 2001 2 stukken
77. Dossier inzake huldiging A. Daems (BTB) bij zijn op ruststelling op 27 juni 1975.
1975 1 omslag
78. Dossier inzake viering van (met uitreiking gouden partijspeld aan) Lode Van Doren, John Fleur, Pier de Mayer en Fé Schoeters in het Volkshuis te Antwerpen op 19 oktober 1973.
1973 1 omslag
79. Stukken inzake Adolf Vervliet.
1982, 1989, 1994 4 stukken
80. Verzameldossier inzake Jeanne Cassiers-Engelen (SVV, CCSK, Socialistische Kinderwerken, De Sinjoorkens).
1974, 1979, 1985-1986 1 omslag
81. Verzameldossier betreffende Edward Coens, man zaliger van Joanna Engelen (echtgenote van Edward Cassiers), vnl. ivm posthume erkenning als burgerlijk weerstander en weerstander door de sluikpers.
1938, 1944-1947, 1949, 1952-1956, 1959-1960, 1966, 1968 1 omslag
82. Kattebelletje van griffie in verband met redevoering op 15 oktober 1968.
1968 1 stuk
83. Stukken betreffende SP en verkiezingen.
1982 en z.d. 1 omslag
84. Afdrukken van (socialistische) strijdliederen.
z.d. 1 band

85. Lidkaarten en lidboekjes van Ward Coens.
1930-1937, 1939-1944 en z.d. 1 omslag
86. Lidkaarten en lidboekjes van Ward Cassiers.
1933-1938, 1940-1946 4 stukken
87. Lidkaarten, lid-, loon-, aandeelhoudersboekjes en schoolrapport van Jeanne Engelen.
1925-1939, 1946, 1968-1984 en z.d. 1 omslag
88. Ingekomen brief van de arbeidershogeschool inzake Cassiers zijn examen en thesis.
1945 1 stuk